

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

ירושלים, ז' בסיון, תשע"ח
21 מאי, 2018
בתשובתך נא ציין:
תיק מס' 24/18

לכבוד,

אדון נכבד,

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. (פנייתך מיום 24/01/2018)

במכתבך שבסימוכין ביקשת לקבל מידע אודות פעילות יחידת המבת"ן. לאחר בדיקה, הרינו להשיבך כדלקמן:

בסעיף 1 (א) לבקשתך, ביקשת לקבל את מספר תיקי הבדיקה של יחידת המבת"ן, שנפתחו בחשד לעינויים ו/או יחס אכזרי בלתי-אנושי או משפיל. בין הימים 1.12.2016 ועד 31.1.2018 (כולל) נפתח בירור בעקבות 60 תלונות.

בסעיף 1(ב) לבקשתך, ביקשת לדעת מי הם הגורמים שהפנו תלונות נגד עובדי השב"כ החשודים. מבין הבירורים שנפתחו בתקופה לעיל, 10 בירורים – נפתחו בהתבסס על פניות עו"ד פרטיים; 5 בירורים – נפתחו בהתבסס על פניות ארגונים ציבוריים ("הוועד הציבורי נגד עינויים", "חוננו"); 32 בירורים – נפתחו בהתבסס על פניות "הצלב האדום"; 15 בירורים – נפתחו בהתבסס על מידע שהופנה ליחידה על ידי רשויות המדינה ובירור 1 – נפתח בהתבסס על פניית המתלונן עצמו.

יובהר, בהתאם לסעיף קודם, כי סכום הפניות גדול מ-60 מאחר שב-3 תלונות היה כפל-הפנייה בעניינו של אותו מתלונן.

בסעיף 2 לבקשתך, ביקשת לדעת את מספר המתלוננים אשר נפגשו עם חוקרים מיחידת המבת"ן החל מיום 1.12.2016 ועד היום.

מערכת המחשוב של היחידה אינה מונה את מספר המתלוננים אותם פגשו נציגי היחידה בתקופה מסוימת מוגדרת. להערכתנו, במהלך התקופה המבוקשת פגשו נציגי היחידה עשרות מתלוננים,

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

ובחציון השני של שני"ע 2017 - לגביו יש ברשותנו נתונים מדויקים יותר - פגשו נציגי היחידה כ-30 מתלוננים.

יובהר, כי השנה פגשו נציגי היחידה גם מתלוננים שתלונתם הוגשה בשנה מוקדמת יותר – זאת במקרים בהם היה ניתן לפגוש את המתלוננים רק לאחר שהסתיים משפטם שלהם, כדי להימנע משיבוש הלכי משפט. לכן, על מנת לספק לשאלתך תשובה מדויקת יותר מזו שניתנה לעיל, יהיה עלינו תחילה למפות את כלל התיקים שבהם נוצרה אפשרות למפגש עם המתלונן במהלך השנה החולפת; לאחר מכן לבדוק בכל תיק פיזית (גם התיקים שכאן וגם אלה שאינם מצויים ברשותנו כיוון שהועברו על ידינו לפרקליטות המדינה) האם התיקים ראיון שכזה; וכן לבדוק את כלל התיקים הממוחשבים, התואמים לתיק הפיזי.

המודבר בבדיקה של כ- 140 תיקים, שהם כלל התיקים העומדים בקריטריונים הנזכרים מעלה, לרבות התיקים שהתקבלו במהלך 2017. גם אם ניתן היה להניח שניתן יהיה למפות את התיקים בהליך מחשوبي (באמצעות נתוני ה-מטא-דאטה ובסיוע גורמי מחשוב) – בדיקה שכזו עשויה לדרוש כ- 100 שעות עבודה של יחידת המבתי"ן, לכל הפחות, ועל כך יש להוסיף את שעות העבודה שתוקדשנה על ידי ראשת היחידה לבדיקת הנתונים ואשרורם. יובהר, כי שיפורים שהוכנסו במערכת המחשוב של היחידה בסוף השנה שעברה, יאפשרו לנו לגזור נתונים בצורה מהירה ומדויקת יותר משנת 2018 ואילך (אם כי לא בחיתוך המבוקש בסעיף 2 לבקשתך).

וידוגש, יחידת המבתי"ן הינה יחידה קטנה. העמדת המידע המבוקש ישבית לחלוטין רבע מכוח האדם הפועל בה, לרבות ראשת היחידה, למשך למעלה משבועיים. המדובר למעשה בהשקעת משאבים בלתי סבירה לפי סעיף 18(1) לחוק חופש המידע, וכן שיבוש תפקודה התקין של הרשות ושיבוש יכולתה לבצע את תפקידה, לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק חופש המידע.

אשר לבקשתך **בסעיף 3**, נכון ליום 31.1.2018 (כולל), ביחידת המבתי"ן ישנם 157 תיקים המצויים בסטאטוס "בירור".

בסעיף 4 לבקשתך, ביקשת לדעת את משך זמן הטיפול בכל תיק שנפתח מאז שנת 2014 ועד למועד סגירתו, למצער, לקבל מידע זה ביחס ל- 30 התיקים האחרונים שנסגרו.

כידוע, האחריות על המבתי"ן הועברה למשרד המשפטים, דה-יורה, רק בפברואר 2014. היחידה עצמה, דה פקטו, החלה לפעול במהלך מאי 2014. ביולי 2014 הוכנסה לשימוש המערכת הממוחשבת המשמשת את היחידה, ורק בהמשך הוספו לה הדוחות המשמשים כיום לגזירת

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

נתונים. לפיכך, בכל הקשור לשנת 2014, מועד הגשת התלונה אינו משקף את המועד בו החל בה הטיפול ביחידה, הלכה למעשה, בתצורתה הנוכחית. לזאת יש להוסיף את אופייה המיוחד של פעילות היחידה, הבא לידי ביטוי בכך שבחלק מהזמן בו היו מצויים התיקים בסטאטוס "בירור", (לכאורה תחת טיפול היחידה) מדובר למעשה בזמן שבו לא ניתן היה להתקדם בטיפול בתיק מטעמים שונים – טעמים משפטיים או כאלה הקשורים במתלונן עצמו. לכן, על מנת להסיק מן הנתונים את משך זמן הטיפול בפועל בכל תיק, יש לחשב ולנכות את זמניה ה"שהייה" כאמור, מזמן הטיפול הכולל.

מהאמור לעיל עולה, כי על מנת להשיב לך לפי בקשתך, גם אם מדובר בבדיקה של 30 תיקים בלבד, מדובר בבדיקה ידני ומאומצת בעיבוד המידע המצוי בתיקים, לפי דרישתך הפרטנית, ובאופן שאינו תורם לפעילות הרשות. יש להתחשב גם בכך שחלק מהתיקים כלל לא מצויים אצל המבתיין, אלא ביחידות אחרות בלשכה הראשית. המדובר בבדיקה שתארך כ-50 שעות, לכל הפחות וזאת מבלי לקחת בחשבון את שעות העבודה שתוקדשנה על ידי ראשת היחידה לבדיקת הנתונים ואשרורם. מכל המקובץ, אין לנו אלא לדחות בקשתך בעניין זה לפי סעיף 8(1) לחוק חופש המידע, נוכח הקצאת משאבים בלתי סבירה.

בסעיף 5(א+ב) לבקשתך, ביקשת את מספר התיקים שנפתחו בגין תלונות על עינויים ו/או יחס אכזרי, שהובילו להגשת כתב אישום ואת מספרי ההליכים הרלוונטיים. הרינו להודיעך, כי לא הוגשו במהלך התקופה האמורה כתבי אישום.

בסעיף 5(ג) לבקשתך, ביקשת את מספר התיקים שנפתחו בגין תלונות על עינויים ו/או יחס אכזרי, אשר הובילו לחקירה פלילית. הרינו להודיעך כי במהלך התקופה האמורה נפתחה חקירה פלילית אחת.

בהתאם לזאת, ביקשת **בסעיף 5(ד) לבקשתך** לקבל מידע אודות מספר תיק מח"ש; מועד הגשת התלונה ומי הגיש את התלונה. הריני להשיבך כי מידע זה נוצר, נאסף או מוחזק בידי מח"ש במסגרת סמכויות החקירה שיש לה על פי דין, ולצורכי חקירה. אשר על כן, בהתאם להוראת סעיף 14(א)(8) לחוק, מידע זה מוחרג מהוראות חוק חופש המידע ואין למסרו.

אשר לבקשתך **בסעיף 5(ה)**, מאז 1.2.2014 ועד היום, לא היו תיקים בהם הוחלט על נקיטה בהליך משמעותי; ישנו תיק אחד בו הוחלט על נקיטה בהליך פיקודי וישנם 50 תיקים אשר בחינתם הובילה לחשיבה מחודשת ביחס לנהלי השירות.

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

אשר לבקשתך **בסעיף 5(ו)**, מאז 1.2.2014 ועד היום, 81 תיקים נסגרו ללא כל טיפול נוסף.

בסעיף 5(ז) לבקשתך, ביקשת לפרט את מיפוי עילת הסגירה בתיקים אלו. כידוע, לא קיימת חובה סטוטורית לקבוע עילת סגירה בתיקים אלו, ומטעם זה התיקים לא נסגרו בהתאם לעילות סגירה מסוימות. יחד עם זאת יצוין, כי כאשר מתקבלת החלטה לסגור את תיק הבדיקה מבלי לפתוח בחקירה פלילית, טעמי ההחלטה מובאים לידיעת המתלוננים ו/או באי כוחם במסגרת מכתבי המענה הנשלחים אליהם. המדובר בבדיקה מקדמית ולא בחקירה פלילית. סגירת התיק נעשה בנימוקים שונים ולא בעילות מסוימות על פי דין. כדי להעמיד מידע זה לעיון, תאלץ הרשות לעבד מידע רב מקום שאינה זקוקה לכך לשם ביצוע תפקידה. לפיכך, בקשתך לעניין זה נדחית בהתאם להוראת סעיף 7(ה) לחוק חופש המידע, לפיה אין הרשות חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש.

בסעיף 6 לבקשתך, ביקשת את מספר הבדיקות שנפתחו מאז שנת 2014 על-ידי יחידת המבת"ן, בעקבות הגדרתו של עצור כ"נחקר תחת סייג הצורך". הריני להודיעך כי בקשתך נדחית בעניין זה לפי סעיף 9(א)(1) לחוק, הואיל ומדובר במידע שיש בגילוי חשש לפגיעה בביטחון המדינה והציבור.

בסעיף 7 לבקשתך ביקשת לקבל את השמות והגדרת התפקיד של הגורמים המפקחים מטעם משרד המשפטים אשר בסמכותם לצפות בתיעוד חדרי חקירות שב"כ. הריני להשיבך כי בהתאם להוראת סעיף 9(א)(1) לחוק אין למסור מידע זה נוכח החשש שגילוי יביא לפגיעה בביטחון הציבור, המדינה או יחסי החוץ שלה. בין שיקולינו, הבאנו בחשבון את תכליותיו של חוק שירות הביטחון הכללי, התנש"ב-2002 לפיו, בין היתר, פרטים הנוגעים לשירות הביטחון הכללי אסורים לפרסום.

יצוין, כי בעלי התפקידים הינם "מפקחים", להם ניסיון מקצועי רב שנים בתחום החקירות בכלל ובתחום חקירות הפח"ע בפרט והם דוברים את השפה הערבית באורח שוטף. יוער למען הסר ספק, כי אלו אינם עובדי שירות ביטחון כללי לשעבר.

בסעיפים 8 ו-9 לבקשתך, ביקשת לקבל מידע אודות מועד תחילת עבודתם של המפקחים ומספר המקרים שבהם צפו בחקירות. הריני להשיבך כי עבודתם של המפקחים החלה בחודש ינואר בשנה זו ועד עתה נצפו מקטעים מעשרות חקירות, באופן אקראי ומדגמי. יובהר, כי מספר המקרים הספציפי אינו חייב להימסר, הואיל ומידע זה עלול לחשוף את שיטות העבודה והנהלים של המפקחים, הפועלים מכוח מתווה הפיקוח על חקירות שב"כ, שעליו המליץ צוות צ'חנובר ובהתאם

משרד המשפטים הממונה על העמדת מידע לציבור

להוראות סעיף 17 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002. מדובר בסמכות ביקורת על פי דין וגילוי של מידע זה עלול לגרום לפגיעה בביקורת זו. על כן, בהתאם להוראת סעיף 9(ב)(8)(א) לחוק, מידע זה לא יימסר.

הנני להודיעך כי לפי סעיף 17 לחוק יש בידך לעתור כנגד החלטה זו לבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים בתוך 45 יום.

בכבוד רב,

מיטל כץ, עו"ד
הממונה על העמדת מידע לציבור
משרד המשפטים